

Комітет Верховної Ради України з
питань правоохоронної діяльності

Рішення Комітету щодо
експертного висновку
до законопроекту № 13533-3

Згідно із статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» (**реєстр. № 13533-3**), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Волинцем М.Я. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки метою та завданнями законопроекту є гарантування зміцнення інституційної незалежності Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, забезпечення суспільної довіри до процедур призначення керівників антикорупційних органів, а також посилення ефективності та гарантій незалежності антикорупційної діяльності.

У проекті Закону виявлено окремі положення, що містять корупціогенні фактори.

На осіб, які відповідно до проекту Закону здійснюватимуть відбір керівників Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, не поширюватимуться вимоги Закону України «Про запобігання корупції», як це наразі передбачено для членів конкурсних комісій. Також для цих осіб не передбачено гарантій, необхідних для належного виконання покладених на них повноважень, зокрема щодо унеможливлення впливу на їх діяльність через використання статусу військовослужбовців.

По-перше, на членів Асамблеї, які здійснюватимуть конкурсний добір на посади в антикорупційних органах, не поширюватиметься дія Закону України «Про запобігання корупції».

Так, запропонованими змінами до статті 29¹ Закону України «Про прокуратуру» передбачається, що призначення на посади заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної

прокуратури, його першого заступника та заступника, а також на посади прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, здійснюється за результатами відкритого конкурсу, який проводиться Асамблеєю. Аналогічні зміни запропоновано до статті 7 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», відповідно до яких кандидати на посаду Директора Національного антикорупційного бюро України визначатимуться Асамблеєю відповідно до результатів відкритого конкурсного відбору на зайняття цієї посади.

Оскільки Асамблея створюється як консультативно-дорадчий орган, а не як конкурсна комісія, на її членів не поширюватиметься дія Закону України «Про запобігання корупції» (підпункт «в» пункту другої частини першої статті 3 Закону). Таким чином, члени Асамблеї не зобов'язані подавати декларації та дотримуватися інших вимог антикорупційного законодавства.

По-друге, у проекті Закону не передбачено гарантій, необхідних для належного виконання членами Асамблеї покладених на них повноважень, а також для запобігання впливу на їх діяльність через використання статусу військовослужбовців.

Так, члени Асамблеї, які є військовослужбовцями, зобов'язані виконувати накази військового командування. Таких осіб у будь-який момент може бути залучено до виконання бойових або інших завдань. Законопроект не передбачає, що на час здійснення повноважень членам Асамблеї надаються додаткові відпустки. Це ускладнить або взагалі виключить можливість належного виконання ними обов'язків щодо відбору посадових осіб антикорупційних органів, а також створить можливості для впливу на діяльність членів Асамблеї.

Крім того, проект Закону не передбачає, що під час роботи в Асамблеї її члени мають право на винагороду, можливість користуватися допомогою помічників тощо.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура також висловила зауваження до проекту Закону (лист № 0404-4693 вих-25 від 30.07.2025).

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет на своєму засіданні 31 липня 2025 року (протокол № 191) дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» (реєстр. № 13533-3) **в частині зазначених норм не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Голова Комітету

Анастасія РАДІНА

